

2024-03-22

Årsberättelse DiVA 2023

DiVA-konsortiet

Innehåll

1	Medlemmar.....	2
2	Webbstatistik 2023.....	2
3	Styrgruppens arbete under året.....	3
3.1	Styrgruppens uppdrag och medlemmar	3
3.2	Förvaltningsplan för DiVA.....	4
3.3	Projekt Nya Alvin och DiVA.....	5
3.4	Kommunikation	5
3.5	Stämman den 4 maj.....	5
3.6	Medlemsavgifter	5
4	Organisation och personal	6
5	Förvaltning av DiVA Classic.....	6
5.1	Status för DiVA Classic.....	6
5.2	Förvaltningens användarstöd till DiVA-specialister.....	7
5.3	Drift och systemunderhåll	7
5.4	Releaser under året	7
6	Utveckling av nya DiVA.....	8
7	Möten och konferenser.....	9
8	DiVA-praxisgrupp.....	9
9	Ekonomisk redovisning.....	10

1 Medlemmar

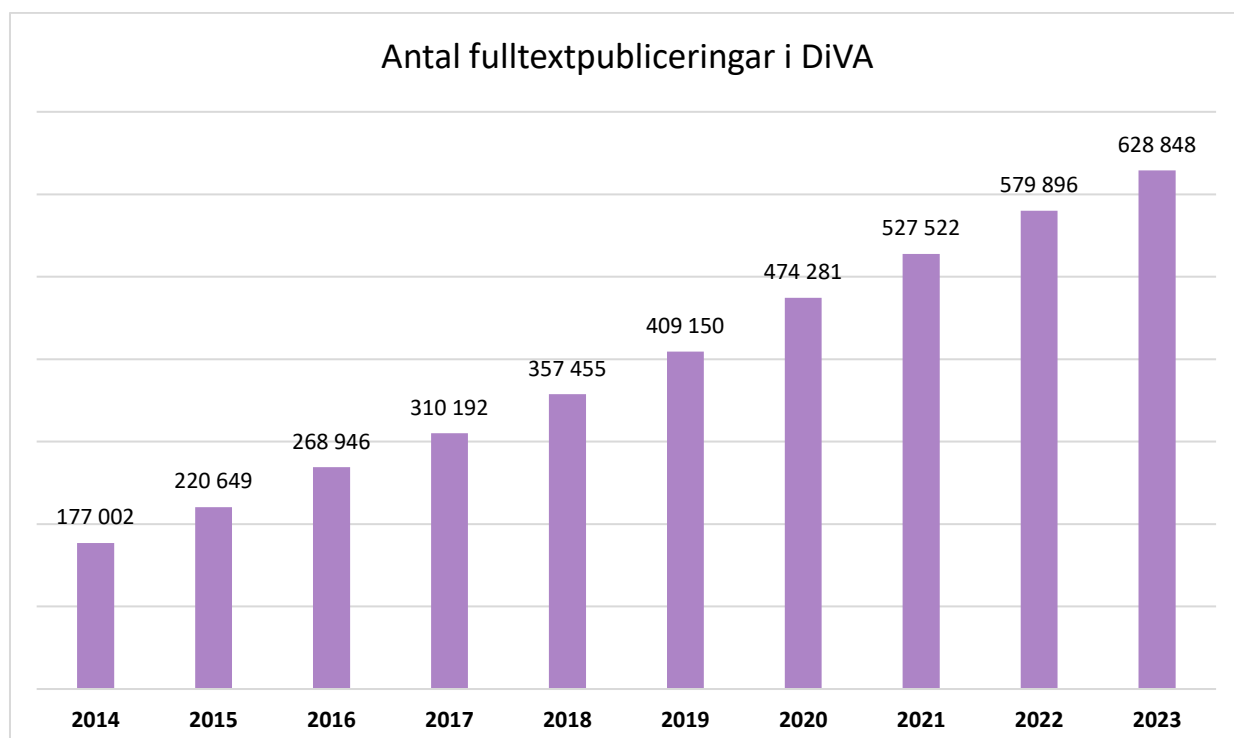
Intresset för anslutning till DiVA har varit stort under 2023, precis som tidigare, men inga nya medlemmar har anslutits på grund av att alla tillgängliga resurser har lagts på projektet att byta plattform. Sammantaget innebär det att konsortiet fortsatt har 50 medlemmar från universitet, högskolor, myndigheter och museer. Det som märkts av vad gäller medlemsförfrågningar är att mindre organisationer är intresserade av att publicera i DiVA, men att medlemsavgiften ses som en tröskel för att gå med i konsortiet. Under året har diskussioner om en ytterligare avgiftsgrupp med lägre avgift därför lyfts i styrgruppen, men inga beslut är tagna i frågan.

2 Webbstatistik 2023

Webbstatistiken visar liksom tidigare år på stor användning av DiVA genom registrering och sökning av publikationer. Under 2023 registrerades cirka 43 500 fulltexter i DiVA, och hela fulltextbeståndet var vid årsskiftet 2023–2024 totalt ca 629 000 st. Av dessa laddades det under 2023 ned cirka 88 miljoner fulltexter, vilket motsvarar ca 241 000 nedladdningar per dag.

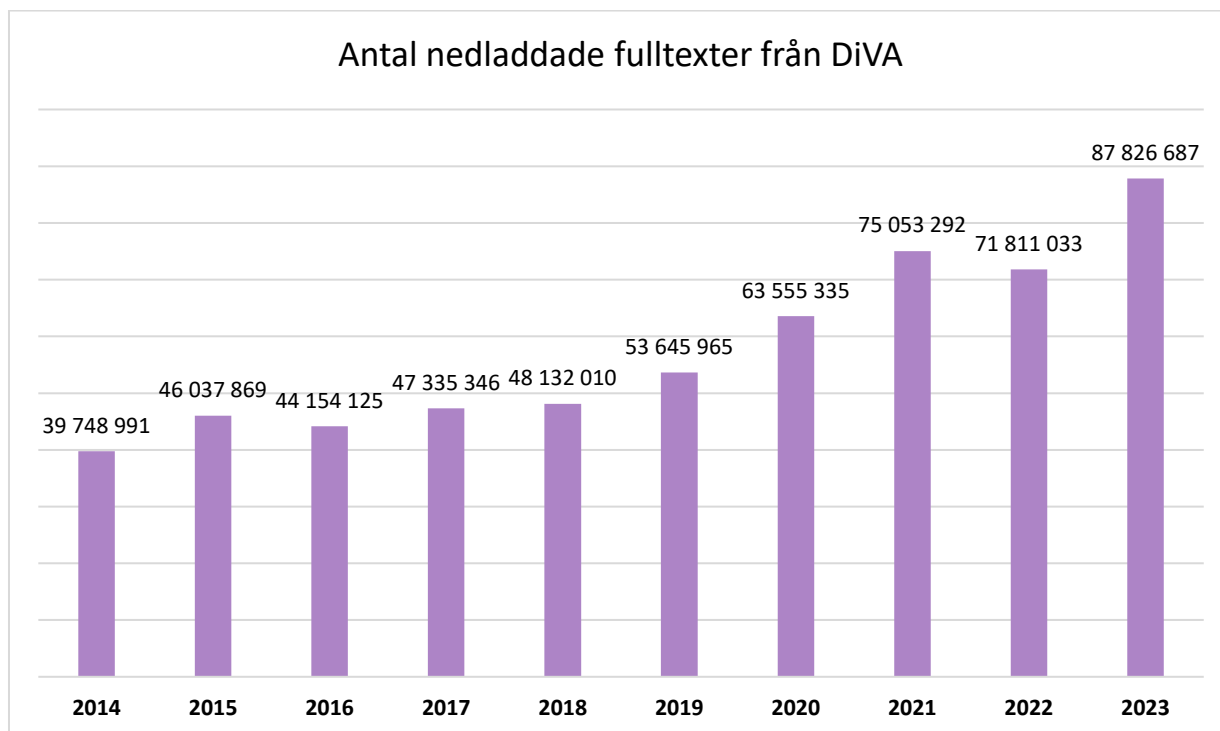
Antalet fulltexter registreras i fortsatt jämn takt medan antalet fulltextnedladdningar har ökat. Statistiken visar även att användandet framförallt sker via den gemensamma DiVA-portalen.

De två diagrammen nedan visar det totala antalet fulltexter som publicerats per år under perioden 2014–2023 respektive antalet fulltextnedladdningar under perioden 2014–2023.¹

Figur 2 Stapeldiagram över antal fulltextpubliceringar i DiVA

¹ Statistiken genereras av programmet AWStats.

Figur 3 Stapeldiagram över antal nedladdade fulltexter från DiVA

3 Styrgruppens arbete under året

3.1 Styrgruppens uppdrag och medlemmar

Styrgruppen för DiVA arbetar på uppdrag av stämman och utgörs av en bred representation av de olika typer av organisationer som ingår i konsortiet.

Styrgruppens medlemmar under året:

Namn	Organisation	Grupp	Mandatperiod
Lars Burman	Uppsala universitet	1	Ordförande, ständig medlem
Linda Östlundh	Örebro universitet	1	2023-2026
Maria Haglund	KTH, Kungliga tekniska högskolan	1	2022-2025
Lotta Gustafsson	Linnéuniversitetet	3	2022-2025
Cecilia Heyman Widmark	Högskolan i Gävle	3	2023-2026

Namn	Organisation	Grupp	Mandatperiod
Jan Hjalmarsson	Konstfack	4	2022-2025
Claes Eriksson	VTI, Statens väg- och transportforskningsinstitut	4	2022-2025
Jonas Gilbert	Högskolan i Borås	3	2020-2023
David Lawrence	Linköpings universitet	1	2020-2023
Eva Agius (förvaltningsledare)	Uppsala universitet	-	(adj.)
Johanna Hansson (bitr. överbibliotekarie)	Uppsala universitet	-	(adj.)
Linda Jernstedt (projektledare)	Uppsala universitet	-	(adj.)

Tabell 1 Styrgruppens medlemmar under 2023

Styrgruppen har under 2023 arbetat med följande uppdrag:

- Uppföljning av förvaltnings- och utvecklingsarbetet.
- Övriga löpande frågor av relevans för styrgruppen.

Styrgruppen har sammanlagt haft fem möten under året:

- 23 januari 2023
- 27 mars 2023
- 19 juni 2023
- 2 oktober 2023
- 18 december 2023

Styrgruppens minnesanteckningar från möten publiceras på den gemensamma webbplatsen för DiVA-konsortiet tillsammans med styrdokument och annan information.

3.2 Förvaltningsplan för DiVA

Förvaltningsplanen är det operativa årliga styrdokumentet för DiVA som tas fram av förvaltningsledningen och fastställs av styrgruppen, samt revideras vid behov under året. Förvaltningsplanen för 2023 beslutades vid styrgruppsmötet den 23 januari 2023 och innehåller en översikt av de planerade aktiviteter för DiVA Classic. Som stöd för en mer strukturerad uppföljning av den årliga förvaltningsplanen rapporteras status och eventuella avvikelser under verksamhetsåret på styrgruppsmöten och dokumenteras i minnesanteckningarna från dessa möten. Inga större aktiviteter eller utveckling planerades för DiVA Classic under 2023, utan

resurserna lades istället på utvecklingsprojektet. Avvikelse från 2023 års förvaltningsplan var övergången till ny webbplattform för konsortiets webbsida www.info.diva-portal.org. Driftsättningen av den blev inte av under året, utan görs istället under våren 2024, eftersom Uppsala universitet som ansvarar för att flytta webben blivit något sena.

3.3 Projekt Nya Alvin och DiVA

Under 2023 började utvecklingen av nya DiVA formas i projekt, vilket styrgruppen beslutade om under hösten 2022. Projektet genomförs tillsammans med Alvin som också byter plattform. Det som är gemensamt för Alvin och Diva är själva plattformen för import och lagring, medan metadata, format och användargränssnitt skiljer dem åt. Särskild projektledare rekryterades som började den 15 februari. Projektplanen för projektet fastställdes av projektgruppen den 29 maj 2023 (dnr UB 2023/30).

3.4 Kommunikation

I början av året uppdaterades den kommunikationsplan som fungerar som stöd i styrgruppens arbete för ett effektivt och enhetligt arbete med kommunikation inom DiVA-konsortiet. Styrgruppen har tidigare identifierat tre prioriterade målgrupper för kommunikationsarbetet. Dessa är DiVA-specialister, medlemmar i stämman samt nationella och internationella intressenter.

3.5 Stämman den 4 maj

Årets stämma den 4 maj 2023 genomfördes på plats i Uppsala, med möjlighet att även vara med digitalt via Zoom. Där lyftes aktuella frågor från förvaltning, utveckling och praxisarbete, beslut om nya avgifter, samt val av nya styrgruppsmedlemmar och ny valberedning. Valberedningen har bestått av Mikael Sjögren (Umeå universitet) och Lisa Petersen (Södertörns högskola) och stämman antog valberedningens förslag för val till nya medlemmar i DiVA:s styrgrupp för perioden 2023–2026 enligt följande:

Stämman antog valberedningens (Mikael Sjögren och Lisa Petersen) förslag för val av medlemmar i DiVA:s styrgrupp (exl. Uppsala universitet) där Örebro universitet och Högskolan i Gävle blev nya medlemmar enligt följande:

- Maria Haglund, KTH (2022-2025)
- Lotta Gustafsson, Linnéuniversitetet (2022-2025)
- Jan Hjalmarsson, Konstfack (2022-2025)
- Claes Eriksson, VTI (2022-2025)
- Cecilia Heyman Widmark, Högskolan i Gävle (nyval 2023-2026)
- Linda Östlundh, Örebro universitet (nyval 2023-2026)

Avgående styrgruppsmedlemmarna Jonas Gilbert (Högskolan i Borås) och David Lawrence (Linköpings universitet) avtackades av Lars Burman.

3.6 Medlemsavgifter

Vid 2023 års stämma den 4 maj presenterade styrgruppen förslag om nya medlemsavgifter för perioden 2024–2026. Medlemsavgifter och gruppindelning är fastlagda för tre år i taget, och

medlemsavgifterna för 2024–2026 beslutades på stämman. Medlemsavgift för perioden beslutades att höjas med ca 10 % från år 2024 med 2 % löneuppräknings under åren 2025 och 2026.

Avgifter 2023		Nya avgifter 2024
Grupp 1	510 000 kr/år	565 000 kr/år
Grupp 2	302 000 kr/år	335 000 kr/år
Grupp 3	240 000 kr/år	265 000 kr/år
Grupp 4	99 000 kr/år	110 000 kr/år

Tabell 2 Avgifter under 2023 och 2024

4 Organisation och personal

Våren 2023 började flera nya medarbetare. Tre systemutvecklare (varav en konsult), en teknisk systemadministratör och en projektledare. Under våren arbetade även två konsulter en kortare period, en webbdesigner och en testare.

Samtlig anställd personal inom konsortiet i Uppsala finansieras via medlemsavgifterna.

Eftersom Uppsala universitet har en centraliserad IT-organisation har det saknats någon med utpekat IT-ansvar för DiVA på en mer operativ nivå, och som är insatt i DiVA:s teknik. Detta har identifierats som en risk i det fortsatta utvecklingsarbetet, särskilt ifall de IT-medarbetare som arbetar med DiVA:s utveckling behöver vägledning eller är oeniga. Otydlighet i vem som bestämmer när ingen utpekad IT-ansvarig finns kan bidra till att arbete försenas.

För att underlätta utvecklingsteamets arbete har en rutin för systemutvecklarna inom projekt Nya Alvin och DiVA tagits fram. Rutinen beskriver arbetsätt och metoder som teamet använder, för att inte fastna i diskussioner om metod o.s.v.

UUB beslutade även under året att ett uppdrag som teknisk samordnare för utvecklingen av DiVA och Alvin behövdes, vilket Olov McKie, en av de seniora utvecklarna i utvecklingsteamet fick. Syftet med att vara teknisk samordnare är att informera om och säkerställa att systemutvecklarna i projektet arbetar efter de arbetsätt som beskrivs i rutinen som nämns ovan, samt att se till att IT-utvecklingen sker enligt fastställd IT-arkitektur.

I slutet av året bestämdes det också att förvaltningsledaren/produktägaren för Alvin, Stefan Andersson, ska ha rollen som senior expert för DiVA. Detta eftersom han har mycket av den historiska kunskap som efterfrågas av projektgruppen, en kunskap som byggts upp under flera år då han var förvaltningsledare för DiVA och även var med och byggde det nuvarande systemet.

5 Förvaltning av DiVA Classic

5.1 Status för DiVA Classic

DiVA Classic fungerar som förväntat och inga större utvecklingsinsatser har lagts på systemet under året. Främst är det DiVA-supporten och driften som lägger ned en viss tid på DiVA Classic, men

merparten av DiVA-supportens arbetstid läggs dock på nyutvecklingsprojektet. Läget för DiVA Classic är fortsatt stabilt och ett välanvänt system

5.2 Förvaltningens användarstöd till DiVA-specialister

Den gemensamma support som förvaltningen tillhandahåller för DiVA-medlemmarna finns beskriven i dokumentet *Servicekatalog för DiVA*, tillgänglig på konsortiets webbplats. Ett flertal kommunikationskanaler har använts under året, där ibland den gemensamma wikin och ärendehanteringssystemet Jira. Mest använda kanalen är e-post till DiVA-supporten som varje år har omkring 2000 utgående e-postmeddelanden till medlemmarna. Exempel på vanliga frågor till supporten kan vara hur en viss typ av material ska sökas fram eller hur data kan hämtas ut, samt vilka sorteringsval som ska väljas vid hämtning av data. Förvaltning och support bidrar också med utbildning vid behov.

Under 2023 bestämdes det att konsortiet fasar ut den publika wikin och den publika Jira som fungerat som kommunikationskanaler. Detta för att den typen av licens som förvaltningen haft (serverlicens) fasas ut av leverantören, och man kommer bara kunna köpa deras datacenterlicens framöver för installationer on-premis vilket är mycket dyrare än serverlicenserna, ca 350 000 kr/år. En billigare lösning är att ha wikin och Jira som molntjänster, men på grund av informationssäkerhetsrisker med detta är det ingen bra lösning.

Förvaltnings- och utvecklargruppen kommer fortsätta att använda wiki och Jira i sitt arbete och har fått köpa in sig på 15 licenser hos Uppsala universitet. Förvaltnings- och utvecklargruppen kommer istället att kommunicera med DiVA:s målgrupper genom att bl.a. använda hemsidan och e-post mer.

5.3 Drift och systemunderhåll

Under året har åtgärder och förbättringar gjorts för att förstärka tillgänglighet och driftsäkerhet för DiVA. Genomförda åtgärder har bl.a. varit förstärkning av produktionsmiljön och servermiljön genom inköp och installation av nya servrar. Med ett ständigt ökande trafikflöde behövs det tjänster som är driftsäkra. Övervakningen av servrarna har utökats för att mäta datatrafik och belastningar.

Under våren och sommaren skedde ett stort arbete med att förbereda inför ett underhållsarbete bland servrarna som ägde rum den 1 juli. Arbetet innebar en städning av serverrackets där alla nätkablar byttes ut samt att alla nya kablar färgkodades och märktes upp. Underhållsarbetet har gjort det lättare för driften att arbeta i racket vid t.ex. installation/avinstallation av servrar eller vid modifikationer på nätverket.

5.4 Releaser under året

Utvecklingen för DiVA Classic är pausad med anledning av att resurser läggs på nyutvecklingen. DiVA Classic har därför endast haft två releaser under året, den 19 april samt den 25 oktober, med sammanlagt 51 ärenden som åtgärdats. Release notes finns publicerade på konsortiets webbplats.

6 Utveckling av nya DiVA

Projektgruppen för Nya Alvin och DiVA har fortsatt arbetat efter projektets roadmap och de beskrivna aktiviteter som ska genomföras. Roadmapen är framtagen av produktägarna för Alvin och DiVA, så även projektgruppens aktiviteter. Dessa finns tillgängliga på konsortiets webbplats.

Projektgruppen består av fyra mindre grupper: Scrumteam med systemutvecklare som arbetar med utveckling av Cora och klienter/gränssnitt, DiVA-gruppen respektive Alvin-gruppen som arbetar med behov och metadata, samt Driftgruppen som ser till att projektgruppen har de nödvändiga servermiljöer som krävs.

Grundplattformen för nya DiVA kallas Cora, en teknisk lösning för strukturerad hantering av metadata och filer. Cora har en klient för DiVA, ett webbgränssnitt som även kallas JSClient. Metadata registreras av DiVA-gruppen i Cora via JSClient. Utöver detta finns grafiska användargränssnitt som är mer användarvänliga som också "pratar" med data i Cora.

Arbetet med utvecklingsärenden för nya DiVA och hantering av dess backlog har fortsatt successivt under året. Utvecklingsteamet/Scrumteamet, som arbetar enligt SCRUM med tvåveckorsprintar, får ärenden tilldelade i deras sprintar allteftersom ärenden utreds och prioriteras av produktägaren. Utveckling har även gjorts av DiVA-gruppen genom att de definierat och registrerat de metadata och presentationer som ska användas och visas i användargränssnittet.

Under året har framstegen i projektet bl.a. varit:

- att en design för DiVA:s admingränssnitt tagits fram.
- att validationType är klar, en grund för att strukturera metadata i Cora.
- att data från Cora kan hämtas, läsas och ändras via det nya admingränssnittet.
- att kartläggning av all metadata som finns i DiVA Classic är klar.
- att DiVA:s nya metadatamodell är påbörjad.
- att matchningen mellan dessa metadatamodeller är påbörjad, som underlag inför kommande migrering.
- att arbetet med registreringen av metadata i Cora är påbörjad. Då systemet är metadata drivet innebär det att registreringen av metadata i systemet bidrar till skapandet av grundsystemet.
- att arbetet med binära filer i Cora kommit långt.
- att planeringen för miljöer att bygga och testa i är gjord.
- att planeringen för migrering är påbörjad.

Under året har motgångarna varit:

- att upplärningsfasen av nyanställda systemutvecklare varit lång, vilket påverkat arbetstakten i hela utvecklingsteamet. Arbetet är ytterst komplext och planen var att anlita konsulter för att försöka säkra färdig kompetens, men det har visat sig att det ändå behövs mycket upplärning vad gäller Cora.
- att upplärningsfasen för DiVA-gruppen om hur man registrerar metadata i Cora varit lång.

Under 2023 var målet att den nya plattformen för DiVA ska driftsättas sommaren 2025.

7 Möten och konferenser

DiVA-forum

Två DiVA-forum har anordnats under året. Vårens DiVA-forum den 30–31 maj ordnades tillsammans med Uppsala universitet. Vid DiVA-forum i Uppsala informerades det från stämman, förvaltning och projektet. Mest information gavs om projektet och aktuell utveckling av nya DiVA. Höstens DiVA-forum den 16 november ägde rum via Zoom och var ett kortare informationsmöte med information från förvaltning och projekt.

Open repository

Eva Agius och Michael Andersson deltog på konferensen Open repository i Sydafrika den 12–15 juni.

Samverkan med Swepub

Representanter från DiVA-konsortiet rörande Swepub under 2023:

- Lars Burman ingår i Swepub utvecklingsråd som under året haft ett flertal möten.
- Medarbetare vid DiVA-supporten ingår i SwePubs referensgrupp.
- Eva Agius och Stefan Andersson deltar i samverkansmöten med KB/Swepub.

8 DiVA-praxisgrupp

Eftersom det är ett viktigt arbete med samordning och förbättrad datakvalitet i DiVA har arbetsgruppen fortsatt att driva praxisarbetet under 2023. Frågor kring riktlinjer och rekommendationer för registrering i DiVA har diskuterats och dokumenterats.

Praxisgruppen har haft en handfull digitala möten under året och har arbetat med följande:

- Utrett nya praxisfrågor som kommit in till gruppmedlemmarna eller DiVA-support.
- Ansvarat för att lyfta och utreda praxisfrågor och vid behov konsultera DiVA:s specialistgrupp.
- Sett över SwePubs nya format, praxis och indelning av forskningsoutput samt gett feedback på dessa till KB.

Arbetsgruppen består av DiVA-specialister från olika medlemmar och samordnas från konsortieledningen. Arbetsgruppens deltagare under 2023:

Eva Agius, DiVA-konsortiet (sammankallande)

Michael Andersson, DiVA-support

Alexandar Bobic, Stockholms universitet

Marcus Israelsson, Luleå tekniska universitet

Elisavet Koutzamani, Linköpings universitet

Greta Linder, Södertörns högskola

David Scheutz, Konstfack

9 Ekonomisk redovisning

DiVA finansieras med medlemsavgifter som fastställs i treårsperioder av stämman.

Medlemsavgifterna för 2023 var fastlagda inom ramen för avgiftsperiod 2021 – 2023, enligt stämmans beslut 2020-05-07. Målet är att DiVA ska uppnå full kostnadsersättning genom de årliga medlemsavgifterna.

Nedan redovisas resultatet för konsortiet (tkr) för 2023. Årets intäkter för sammanlagda medlemsavgifter avser 50 medlemmar i konsortiet.

Intäkter (kr)

Medlemsavgifter (årlig avgift)	10 234 800
--------------------------------	------------

Summa Intäkter	10 234 800
-----------------------	-------------------

Utgifter (kr)

Lönekostnader inkl. LBK	7 653 849
-------------------------	-----------

Köp av tjänster	1 741 690
-----------------	-----------

Övriga driftkostnader (servrar, licenser, inkl. lokal)	1 032 631
--	-----------

Central OH, Uppsala universitet	995 000
---------------------------------	---------

Avskrivningar	265 860
---------------	---------

Summa utgifter	11 689 030
-----------------------	-------------------

Differens (kr)	- 1 454 230
-----------------------	--------------------

Ingående balans 2023:	3 210 632 kr
------------------------------	---------------------

Utgående balans 2023:	1 756 402 kr
------------------------------	---------------------

Redovisat överskott om 1 756 402 kr kommer att användas under kommande år för att kunna bemanna utvecklingsprojektet.